

Бүлэг 3

МӨНГӨНИЙ СЕКТОР

3.1. Инфляц

3.2. Мөнгө ба санхүүгийн салбар

2. МӨНГӨНИЙ СЕКТОР

ТОЙМ

Инфляц 2025 оны 4 дүгээр улиралд 7.5 хувьд хүрч, төв банкны зорилтот интервалд орлоо. Эдийн засгийн идэвхжил саарснаар эрэлтийн гаралтай инфляц алгуур саарах хандлагатай байсан бол нийлүүлэлтийн гаралтай инфляц мах болон хүнсний ногооны үнийн өсөлтөөс үүдэн нэмэгдэв. Түүнчлэн импортын болон хүнснээс бусад дотоодын бараа, үйлчилгээний үнийн өсөлт саарлаа. Төв банк 2025 оны 4 дүгээр улиралд мөнгөний бодлогын хүүг 12 хувьд хэвээр хадгалав. Арилжааны банкнуудын зээлийн өсөлт үргэлжлэн саарч, 2025 оны эцэст 18.9 хувьд хүрсэн байна. Хэдийгээр зээлийн өсөлт саарч байгаа ч мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтөд голлох нөлөө үзүүлсээр байна. Мөн арилжааны банкнуудын чанаргүй зээлийн хэмжээ өссөн үзүүлэлттэй байна.

3.1. Инфляц

42. Инфляц 2025 оны 4 дүгээр улиралд 7.5 хувьд хүрч, төсөөллийн орчимд байв. Инфляц 2025 оны 12 дугаар сард 7.5 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 0.9 нэгж хувиар буурсан байна. Инфляцын 3.0 нэгж хувийг хүнс, 0.9 нэгж хувийг хувцас, бөс бараа, гутал, 0.8 нэгж хувийг боловсролын үйлчилгээ, 0.5 нэгж хувийг орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш бүрдүүлээ. Инфляц өмнөх оны мөн үеэс 0.9 нэгж хувиар буурахад цахилгааны тарифын нэмэгдлийн нөлөө арилсан, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнийн өсөлт саарсан нь голчлон нөлөөлсөн байна.

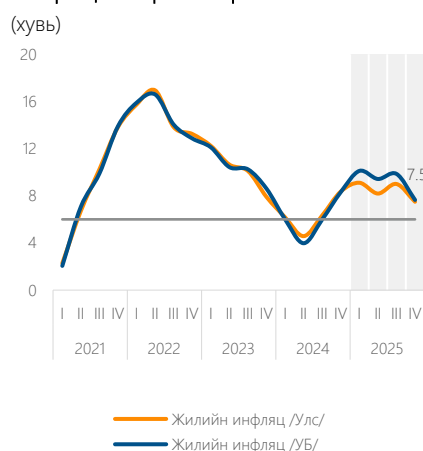
43. Импортын болон дотоодын бараа, үйлчилгээний инфляц оны эцэст саарлаа. Импортын барааны инфляц 2025 оны 12 дугаар сард 4.3 хувь гарч, өмнөх оны мөн үеэс 0.4 нэгж хувиар буурч, нийт инфляцын 26.8 хувийг бүрдүүлээ. Импортын инфляцын 74 орчим хувийг хүнсний бус барааны үнийн өсөлт тайлбарлаж байна. Үүнд хувцас, бөс бараа, гутал, автомашин, шатахууны үнийн өсөлт голлон нөлөөлсөн байна. Импортын инфляц харьцангуй тогтвортой хадгалагдахад ханшийн зах зээл тогтворжсон нь эергээр нөлөөллөө. Дотоодын бараа, үйлчилгээний инфляц 2025 оны эцэст 10.3 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 1.5 нэгж хувиар

саарч, нийт инфляцын 73.2 хувийг бүрдүүлсэн байна. Дотоодын инфляцад хүнс болон үйлчилгээний үнийн өсөлт голлох нөлөөтэй байна. Тухайлбал, 2025 оны эцэст үйлчилгээний үнэ өмнөх оны мөн үеэс 9.5 хувиар өссөн бол өмнөх оны мөн үеэс 4.7 нэгж хувиар саарсан үзүүлэлттэй байна. Үйлчилгээний үнийн өсөлт саарахад цахилгааны тарифын нэмэгдлийн суурь үеийн нөлөө арилсан болон түрээсийн үнийн өсөлт саарсан нь голлон нөлөөллөө.

44. Эрэлтийн инфляц сүүлийн 8 сар дараалан саарсан бол нийлүүлэлтийн шалтгаантай инфляц өндөр хэвээр байна. Хүнс, шатахуун, түлш, эрчим хүчийг хасаж тооцсон эрэлтийн (суурь) инфляц 2025 оны 12 дугаар сард 6.7 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 1.5 нэгж хувиар саарсан байна. Эрэлтийн инфляц сүүлийн 8 сар дараалан буурсан үзүүлэлттэй байна. Эрэлтийн инфляц саарахад 2025 оны төсөвт тодотгол хийж, төсвийн урсгал зардлыг бууруулсан, ханшийн зах зээл тогтворжсон, хэрэглээний зээлд зохицуулалт хийсэн, бодлогын хүүг 12 хувьд хадгалсан зэрэг бодлогын арга хэмжээнүүд авч хэрэгжүүлсэн нь голлон нөлөөллөө. Эрэлтийн инфляц нийт инфляцын 55 орчим хувийг тайлбарлаж байна. Нийлүүлэлтийн гаралтай инфляц 2025 оны 12 дугаар сард 8.8 хувь гарч,

Зураг 2.1. Инфляцын бүрэлдэхүүн

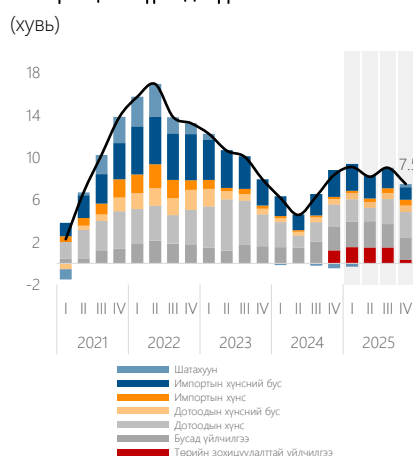
1.Инфляц ба зорилтот түвшин

Эх сурвалж: ҮСХ

Тэмдэглэл: Улрлын инфляцын хувь хэмжээг улрлын сүүлийн саруудаар тооцов.

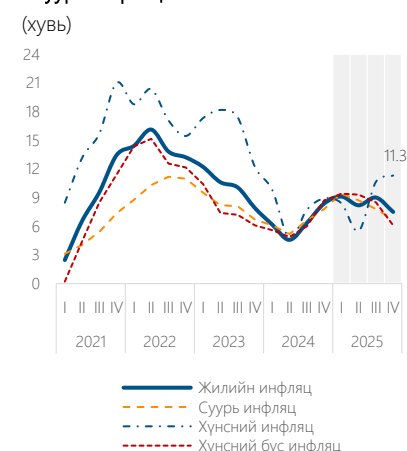
2.Инфляцын бүрэлдэхүүн

Эх сурвалж: ҮСХ

Тэмдэглэл: Инфляцыг бүлгүүдээр задлан харуулав.

3.Суурь инфляц

Эх сурвалж: ҮСХ

Тэмдэглэл: Суурь инфляцыг хүнс, шатахуун ба хатуу түлшийг нийт инфляцаас хасаж тооцов.

өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0.2 нэгж хувиар эрчимжсэн байна. Нийлүүлэлтийн гаралтай инфляц оны сүүлийн саруудад эрчимжихэд хүнсний барааны үнэ 11.3 хувиар өссөн нь голчлон нөлөөлөв.

45. Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний инфляц алгуур буурах хандлагатай байсан бол хүнсний инфляц өсөх хандлагатай байв. Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний инфляц 2025 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 6.1 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 3.0 нэгж хувиар буурсан байна. Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний инфляц өмнөх оноос буурахад өрхийн цахилгааны төлбөрийн суурь үеийн нөлөө арилсан, орон сууцны түрээс болон хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнийн өсөлт саарсан нь голлон нөлөөллөө. Харин хүнсний инфляц 2025 оны эцэст 11.3 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 2.4 нэгж хувиар өссөн байна. Нийт инфляцын 3.0 нэгж хувийг бүрдүүлсэн хүнсний инфляц сүүлийн улирал нэмэгдэхэд мах, махан бүтээгдэхүүн болон хүнсний ногооны үнийн өсөлт голлон нөлөөлөв. Тодруулбал, мах, махан бүтээгдэхүүний үнэ өмнөх оны мөн үеэс 15.2 хувиар, хүнсний ногооны үнэ 30.3 хувиар тус тус өссөн байна. Хүнсний ногооны үнийн өсөлтөд цаг агаарын нөлөөгөөр ургац буурсан нь нөлөөлжээ. Тухайлбал, нийт хүнсний ногооны

ургац өмнөх оноос 15 хувиар, төмсний ургац 55 хувиар тус тус буурсан байна.

46. Олон улсад чингэлэг тээврийн үнэ болон хүнсний үнийн индекс буурав. Дэлхийн чингэлэг тээврийн үнэ АНУ-ын тарифын бодлогоос үүдэлтэйгээр өсөөд байсан бол 2025 оны сүүлийн хагаст аажмаар буурч эхэлсэн. Дэлхийн чингэлэг тээврийн үнэ 2025 оны 12 дугаар сарын эцсийн байдлаар 40 фут чингэлэг тутам 2,213 ам.доллар болж, өмнөх оны мөн үеэс 28 хувиар буурсан бол цар тахлын өмнөх үеэс 58 хувиар өндөр байна.

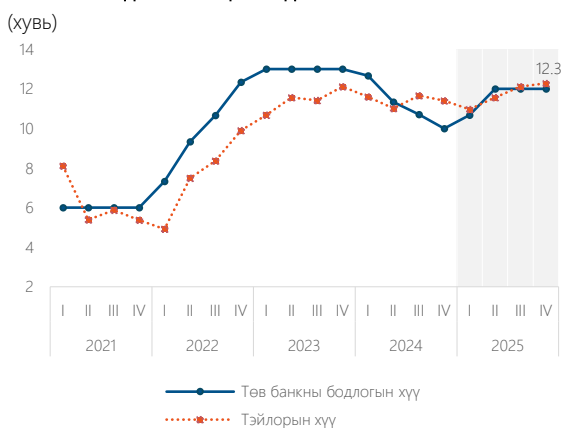
Хүнсний үнийн индекс 2025 оны 4 дүгээр улирлын эцэст 124.5 болж, өмнөх оны мөн үеэс 2.3 хувиар буурлаа. Дэлхийн зах зээл дээр үр тариа, элсэн чихрийн үнэ өссөн бол сүүн бүтээгдэхүүн, мах болон ургамлын тосны үнэ буурсан байна.

2025 оны эцсийн байдлаар Орос, Солонгос, Япон, Казахстан, Киргизстан, Гүрж, Турк, Америк, Их Британи, Евро бүсийн инфляц буурсан бол Хятад, Шри-Ланк улсуудын инфляц өссөн байна.

47. Бодлогын хүү зохистой түвшинд байна. Төв банк 2025 оны 4 дүгээр улирлын турш бодлогын хүүг 12 хувьд хэвээр хадгаллаа. Бодлогын хүүний зохистой утгыг илэрхийлэх Тэйлорын дүрмээр

Зураг 2.2. Тэйлорын хүү, мөнгөний нөхцөлийн индекс

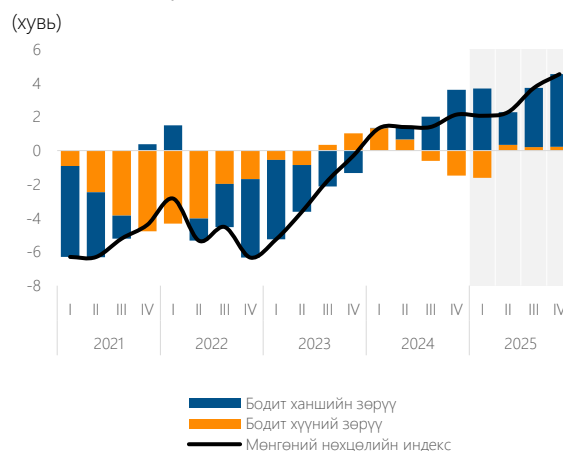
1.Бодлогын хүү ба Тэйлорын хүү

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол

Тэмдэглэл: Тэйлорын дүрмээр тооцсон хүү нь бодлогын хүүний зохистой утгыг илэрхийлэх бөгөөд өмнөх улирлын бодлогын хүү, инфляц, инфляцын хүлээлт, нэрлэсэн хүү зэрэг хувьсагчдыг агуулсан тэгшитгэл юм.

2.Мөнгөний нөхцөлийн индекс

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол

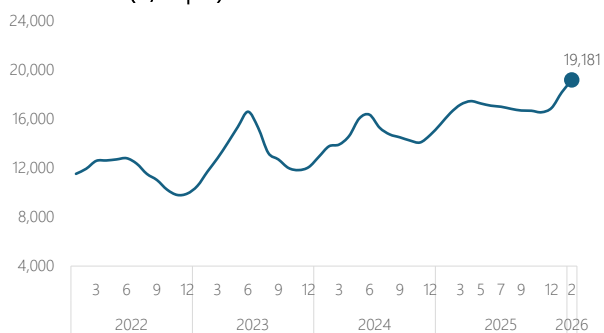
Тэмдэглэл: Мөнгөний нөхцөлийн индекс нь эдийн засаг дахь мөнгөний бодлогын нөлөөг хэмжих үзүүлэлт юм. Мөнгөний нөхцөлийн индексийг Мөнгөний бодлогын шинжилгээний GAP арга зүйг ашиглан тооцоолов.

тооцсон хүү 12.3 хувь байгаа нь бодлогын хүүний дундаж түвшинтэй ойролцоо буюу нийцтэй байна. Түүнчлэн 2025 оны 2 дугаар улирлаас эхлэн бодит хүүний зөрүү мөнгөний нөхцөлийг бага зэрэг чангаруулах нөлөөтэй байна. Мөн 2025 оны 4 дүгээр улиралд бодит ханшийн зөрүүний мөнгөний нөхцөлийг чангаруулах нөлөө өмнөх улиралтай харьцуулахад өссөн үзүүлэлттэй байна.

Цаашид шинээр олгосон зээлийн өсөлт, геополитикийн хурцадмал байдал, тодорхой бус байдал, газрын тосны үнэ, тарифын бодлого зэрэг инфляцыг нэмэгдүүлэх эрсдэлүүд хэвээр хадгалагдаж байгаа тул бодлогын хүүг богино хугацаанд бууруулахгүй байх нь тохиромжтой байна.

Зураг 2.3. Голлох бүтээгдэхүүний үнэ

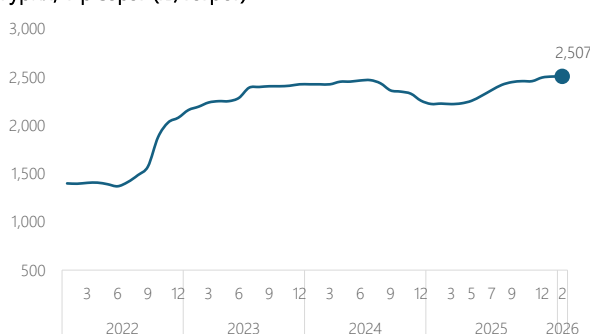
1.Хонины мах (кг/төгрөг)

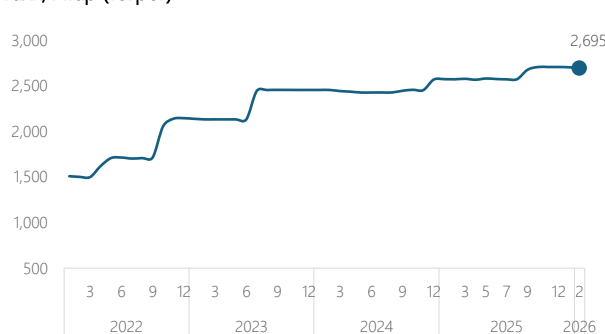
2.Үхрийн мах (кг/төгрөг)

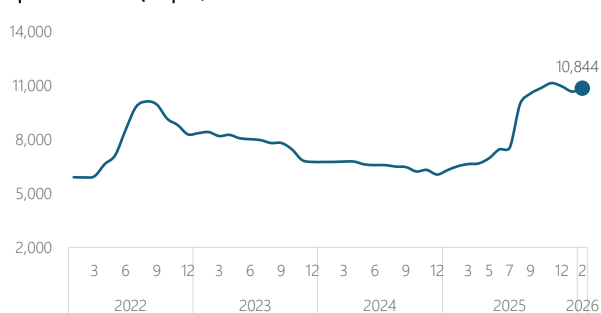
3.Гурил, 1-р зэрэг (кг/төгрөг)

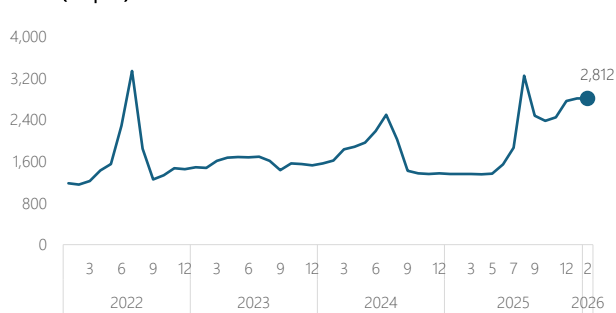
4.Талх, Атар (төгрөг)

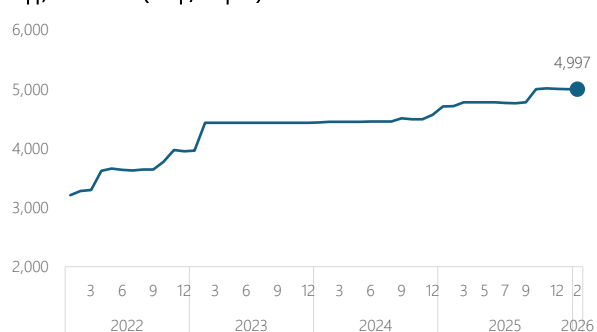
5.Ургамлын тос (төгрөг)

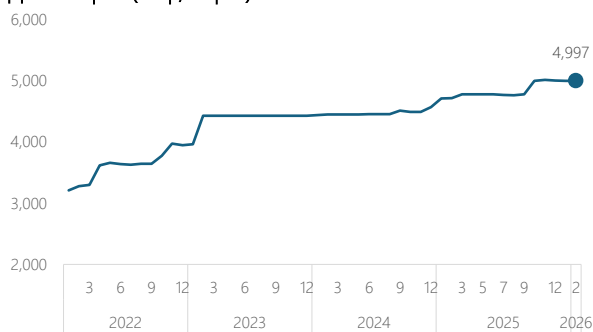
6.Төмс (төгрөг)

7.Сүү, савласан (литр/төгрөг)

8.Дизель түлш (литр/төгрөг)

Эх сурвалж: ҮСХ

Тэмдэглэл: Голлох зарим бүтээгдэхүүний үнийн динамикийг сараар харуулав.

3.2. Мөнгө ба санхүүгийн салбар

48. Мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлт сүүлийн улирал эрчимжих хандлагатай байна. Мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлт 2025 оны 4 дүгээр улирлын эцэст 10.6 хувьд хүрч, өсөлтийн хурд өмнөх оны мөн үеэс 4.9 нэгж хувиар буурлаа. Эх үүсвэр талаас төгрөгийн хадгаламж мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтийг голлон бүрдүүлж байна. Тухайлбал, мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтийн 9.5 нэгж хувийг төгрөгийн хадгаламж, 2.1 нэгж хувийг гадаад валютын хадгаламж, 0.2 нэгж хувийг гадаад валютын харилцах, хадгаламжийн байгууллагаас гадуурх мөнгө 0.05 нэгж хувийг бүрдүүлсэн бол төгрөгийн харилцах -1.1 нэгж хувиар бууруулах нөлөө үзүүлээ. Байршуулалт талаас мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтийн 8.4 нэгж хувийг дотоод цэвэр актив гадаад цэвэр актив 2.2 нэгж хувийг бүрдүүлсэн. Дотоод цэвэр активын өсөлтөд дотоодын зээл голлон нөлөөлж байна.

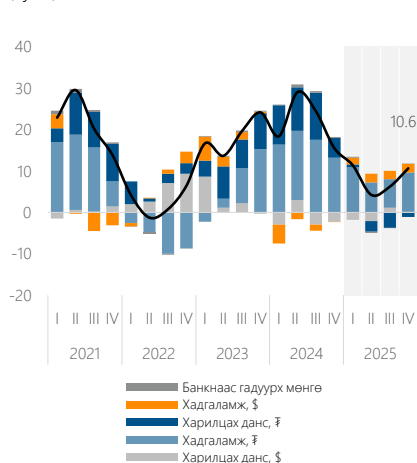
49. Зээлийн өсөлт үргэлжлэн саарлаа. Банкны салбарын зээлийн үлдэгдэл 2025 оны эцэст 43.8 их наяд төгрөгт хүрч, жилийн өсөлт 18.9 хувьд хүрлээ. Нийт зээлийн үлдэгдлийн 70 хувь буюу 30.8 их наяд төгрөгийг бизнесийн зээл, 30 хувь буюу 13.0 их наяд төгрөгийг хэрэглээний зээл бүрдүүлж байна. Бизнесийн зээлийн үлдэгдлийн өсөлт 2025 оны сүүлийн улиралд 21.2 хувь болж,

өсөлтийн хурд өмнөх оны мөн үеэс 14.3 нэгж хувиар саарсан байна. Бизнесийн зээлийн өсөлтөд бөөний болон жижиглэн худалдааны зээл өмнөх оны мөн үеэс 30.8 хувиар, үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагааны зээл 16.3 хувиар, барилгын зээл өмнөх оны мөн үеэс 34.5 хувиар, хөдөө аж ахуйн зээл 25.9 хувиар тус тус өссөн нь голчлон нөлөөлжээ. Хэрэглээний зээлийн үлдэгдлийн өсөлт 2025 оны 4 дүгээр улиралд 14.0 хувьд хүрч, өсөлтийн хурд өмнөх оны мөн үеэс 21.5 нэгж хувиар саарав. Тэтгэврийн зээл хэрэглээний зээлийн өсөлтөд голлох нөлөөтэй байна. Тодруулбал, цалингийн зээлийн үлдэгдэл өмнөх оны мөн үеэс 7.2 хувиар өссөн бол мөнгөний бодлогын хорооноос 2025 оны 7 дугаар сард тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлого барьцаалсан зээлийн зохицуулалтыг хүчингүй болгож, шинээр олгох зээлд өр, орлогын харьцаа мөрдөхгүй болсноор тэтгэврийн зээлийн өсөлт 2025 оны 4 дүгээр улиралд 58.1 хувьд хүрч эргэн эрчимжлээ.

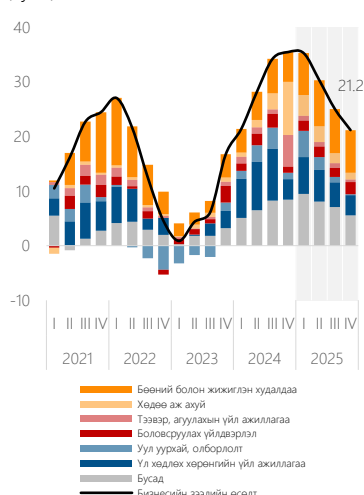
50. Шинээр олгосон зээлийн өсөлт бизнесийн зээлийн хувьд харьцангуй өндөр хэвээр байгаа бол хэрэглээний зээлийн өсөлт саарах хандлагатай байна. 2025 онд банкны салбарын шинээр олгосон зээлийн нийт хэмжээ 66.7 их наядад хүрч, өмнөх онтой харьцуулахад 9.6 их

Зураг 2.4. Мөнгөний нийлүүлэлт, зээлийн үзүүлэлтүүд

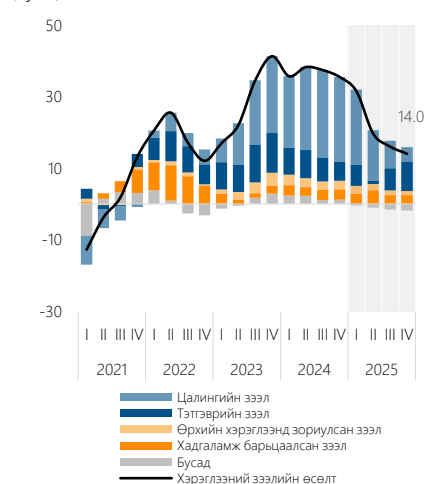
1. Мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлт (хувь)

2. Бизнесийн зээлийн өсөлт (хувь)

3. Хэрэглээний зээлийн өсөлт (хувь)

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк

наяд төгрөгөөр буюу 16.8 хувиар өслөө. Үүнээс 66.6 хувийг бизнесийн зээл, 33.4 хувийг хэрэглээний зээл бүрдүүлж байна. 2025 оны эхний 4 улирлын байдлаар шинээр олгосон бизнесийн зээлийн жилийн өсөлт 21.5 хувьд хүрч, өсөлтийн хурд 19.2 нэгж хувиар саарлаа. Бизнесийн шинээр олгосон зээлийн өсөлтөд бөөний болон жижиглэн худалдаа, уул уурхай, олборлолт, барилга, боловсруулах үйлдвэрлэл, болон санхүү, даатгалын үйл ажиллагааны салбаруудад зээл олголт нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Харин шинээр олгосон хэрэглээний зээлийн өсөлт 2025 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 8.5 хувь болж, өсөлтийн хурд өмнөх оны мөн үеэс 21.7 нэгж хувиар буурчээ. Шинээр олгосон хэрэглээний зээлийн өсөлтийг хадгаламж барьцаалсан зээл болон тэтгэврийн зээл голлон бүрдүүлж байна. Төв банкнаас тэтгэвэр, тэтгэмж барьцаалсан зээлийн хувьд мөрдөж байсан зохицуулалтыг 2025 оны 7 дугаар сард хүчингүй болгосон. Ингэснээр 2025 оны 4 дүгээр улиралд олгосон тэтгэврийн зээл өмнөх улиралтай харьцуулахад 1.1 их наяд төгрөгөөр нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

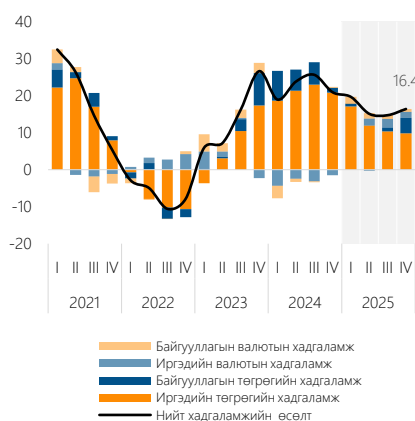
51. Чанаргүй зээлийн хэмжээ өслөө. Чанаргүй зээлийн нийт хэмжээ 2025 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 2.2 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн

үеэс 18.8 хувиар нэмэгдсэн байна. Чанаргүй зээлийн 23.3 хувийг цалин, 15.9 хувийг боловсруулах үйлдвэрлэл, 15.7 хувийг барилга, 11.4 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдаа, 9.8 хувийг уул уурхай, олборлолтын зээл бүрдүүлж байна. Банкны салбарын чанаргүй зээлийн хэмжээ нэмэгдэхэд чанаргүй цалингийн зээл өмнөх оны мөн үеэс 140.6 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна. Мөн өрхийн хэрэглээнд зориулсан чанаргүй зээлийн үлдэгдэл 221.0 хувиар өссөн нь сөрөг нөлөөтэй байна. Харин уул уурхайн салбарын чанаргүй зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 6.2 хувиар буурлаа. Улмаар чанаргүй зээлийн нийт зээлийн үлдэгдэлд эзлэх хувь 5.1 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс өөрчлөлтгүй бол өмнөх улирлаас 0.1 нэгж хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Зээлийн чанар өмнөх улирлаас сайжрахад чанаргүй өрхийн хэрэглээнд зориулсан зээл 5.7 хувиар болон уул уурхайн зээл 12.8 хувиар тус тус буурсан нь голчлон нөлөөллөө.

52. Нийт хадгаламжийн өсөлтийн дийлэнхийг иргэдийн төгрөгийн хадгаламжийн өсөлт бүрдүүлж байна. Банкнуудын нийт хадгаламж 2025 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 30.9 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 16.4 хувиар өслөө. Үүнээс иргэдийн хадгаламж 25.2 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 13.8 хувиар өссөн байна. Тодруулбал, иргэдийн төгрөгийн

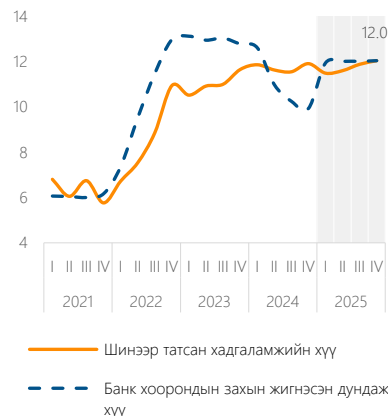
Зураг 2.5. Хадгаламжийн жилийн өсөлтийн бүрэлдэхүүн, хүүгийн үзүүлэлтүүд

1.Хадгаламжийн өсөлт
(хувь)

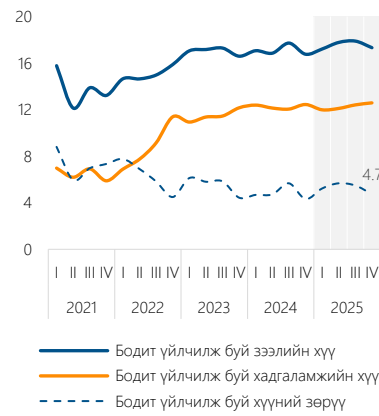
Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк

2. Банк хоорондын захын хүү болон шинээр татсан хадгаламжийн хүү
(хувь)

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк

3.Бодит үйлчилж буй хүү
(хувь)

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк

Тэмдэглэл: Бодит үйлчилж буй хүү=(1+Зарласан хүүгийн хувь/хүү бодох давтамж)⁴(Хүү бодох давтамж)-1

хадгаламж 21.4 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 13.9 хувиар өссөн бол иргэдийн валютын хадгаламж 3.8 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 13.3 хувиар өслөө. Харин байгууллагын нийт хадгаламж 5.7 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 29.6 хувиар тус тус өссөн байна. Төгрөгийн шинээр татсан хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү 2025 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 12.0 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 0.1 нэгж хувиар өссөн бол валютын хадгаламжийн хүү 3.6 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 0.5 нэгж хувиар буурчээ. Иргэдийн төгрөгийн хадгаламж өсөлттэй хэвээр байгаа ч өсөлтийн хурд саарах хандлагатай байна.

53. Активын долларжилтын түвшин өмнөх оны мөн үеэс өслөө. Гадаад валютын харилцах ба хадгаламжийн мөнгөний нийлүүлэлтэд эзлэх хэмжээ 2025 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 20.7 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.03 нэгж хувиар өссөн бол, өмнөх улирлаас 0.9 нэгж хувиар буурсан байна. Активын долларжилтын түвшин өмнөх оны мөн үеэс өсөхөд гадаад валютын хадгаламж 18.3 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

54. Банк хоорондын захын жигнэсэн дундаж хүү бодлогын хүүний орчимд байна. 2025 оны 4 дүгээр улиралд мөнгөний бодлогын хүү 12 хувьд хадгалагдсан бол банк хоорондын захын жигнэсэн дундаж хүү мөн 12 хувь байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 2.1 нэгж хувиар өссөн бол өмнөх улиралтай харьцуулахад өөрчлөлтгүй байна.

55. Зээл ба хадгаламжийн бодит үйлчилж буй хүүний зөрүү өмнөх оны мөн үеэс өслөө. Арилжааны банкнуудын бодит үйлчилж буй зээлийн хүү 2025 оны 4 дүгээр улиралд 17.3 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.6 нэгж хувиар өсөж, өмнөх улирлаас 0.6 нэгж хувиар бууржээ. Харин бодит үйлчилж буй хадгаламжийн хүү 12.6 хувь болж өмнөх оны мөн үеэс 0.1 нэгж хувиар, өмнөх улирлаас 0.2 нэгж хувиар тус тус өссөн байна. Зээл ба хадгаламжийн бодит үйлчилж буй хүүний зөрүү өмнөх оноос 0.4 нэгж хувиар өслөө. Бодит

үйлчилж буй хүүний зөрүү өмнөх оноос өсөхөд зээлийн хүү хадгаламжийн хүүнээс өндрөөр өссөн нь нөлөөлөв.

56. Зээлийн тэлэлт сулрах хандлагатай байна. 2025 онд нийт зээл дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 48.6 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 3.0 нэгж хувиар өссөн байна. Зээлийн тэлэлт 2022-2023 онд саарсан байсан бол 2024 оны эхний хагасаас сэргэж эхэллээ. Мөн банкны салбарын нийт зээл ба хадгаламжийн харьцаа 2025 оны 4 дүгээр улиралд 1.4 (142 хувь) болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.03 нэгж хувиар өссөн бол өмнөх улирлаас 0.08 нэгж хувиар буурлаа. Уг харьцаа өсөхөд нийт хадгаламжийн өсөлт голлон нөлөөлсөн байна. Зээл ба хадгаламжийн харьцаа өндөр байгаа нь хөрвөх чадварын эрсдэлийг нэмэгдүүлж байна.

57. Банкны салбарын ашигт ажиллагаа эерэг хэвээр байгаа боловч сүүлийн улирлуудад саарах хандлагатай байна. Тухайлбал, банкны салбарын активын өгөөж 2025 оны эцэст 1.9 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.5 нэгж хувиар буурлаа. Хэдийгээр банкны салбарын активын өгөөж өмнөх оны мөн үеэс бууралттай байгаа ч эерэг хадгалагдаж, банкны салбар ашигтай ажиллаж байна. Харин активын өгөөж өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад буурахад чанаргүй зээлийн хэмжээ өссөн нь нөлөөлсөн байж болзошгүй байна.

58. Банк бус санхүүгийн байгууллагын зээлийн үлдэгдлийн өсөлт өндөр хэвээр байна. 2025 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар нийт 575 банк бус санхүүгийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулсан бөгөөд нийт зээлийн хэмжээ 7.2 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оноос 25.5 хувиар өссөн байна. Нийт олгосон зээлийн 91.5 хувийг иргэдэд, 8.5 хувийг хуулийн этгээдэд олгосон зээл бүрдүүлжээ. 2025 оны 4 дүгээр улиралд банк бус санхүүгийн байгууллагуудын нийт зээлдэгчдийн 90.1 хувь буюу 2.8 сая харилцагч финтек зээлийн үйлчилгээгээр нийт 2.3 их наяд төгрөгийн зээл авсан байна. Банк бус санхүүгийн байгууллагуудын олгосон зээлийн жинлэсэн

дундаж хүү сарын 3.7 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.2 нэгж хувиар өсжээ.

Хүснэгт 2.1. Санхүүгийн салбарын эмзэг байдал

		Зээлийн тэлэлт	Хөрөнгийн чанар	Ашигт ажиллагаа	Төлбөр гүйцэтгэх чадвар	Хөрвөх чадвар
		Нийт зээл/ДНБ	Чанаргүй зээл/Нийт зээл	Банкны активын өгөөж	Зээл/Хадгаламж	Хөрвөх актив/Богино хугацаат өр төлбөр
2020	I	44.8	10.8	0.3	123	40.9
	II	45.4	11.1	1.2	114	38.1
	III	45.4	11.4	1	104	38.6
	IV	45	11.8	0.5	95	48.0
2021	I	39.1	11.5	1.1	95	48.0
	II	42.4	10.3	2.2	100	53.3
	III	44.8	9.9	1.5	105	48.8
	IV	46.2	10	0.7	110	53.3
2022	I	39.9	9.7	2	123	44.2
	II	42.4	9	3.5	128	45.1
	III	41.5	11.2	1.3	134	42.0
	IV	40.1	9.2	2.8	127	56.7
2023	I	32.3	9.6	2.4	122	48.3
	II	35.6	8.7	2.7	131	49.0
	III	36.3	8.5	2.4	131	50.7
	IV	38.1	7.5	2.6	124	57.8
2024	I	36.1	7.1	2.8	129	57.2
	II	41.5	5.9	3.4	139	51.7
	III	43.7	5.7	2.3	141	49.2
	IV	45.9	5.1	2.6	139	52.0
2025	I	42.9	5.3	2.4	144	49.2
	II	46.9	4.9	2.1	153	43.2
	III	47.5	5.2	1.6	150	43.3
	IV	48.6	5.1	1.9	142	49.4

Тэмдэглэл: Хөрвөх активыг касс дахь бэлэн мөнгө, төв банк дахь харилцах ба хадгаламж (төгрөг, валют), төв банкны үнэт цаас болон төв банк дахь бусад хадгаламжийн нийлбэрээр тооцов. Богино хугацаат өр төлбөрт харилцах болон хугацаатай хадгаламж, бусад санхүүгийн байгууллагуудын, банк хоорондын, гадаадын байгууллагын, болон төрийн байгууллагын өр төлбөрөөр тооцсон болно. Нийт зээл ба ДНБ-ий харьцааг тооцоход ЭЗХЯ-ны 2025 оны нэрлэсэн дотоодын нийт бүтээгдэхүүний төсөөллийг ашиглав. Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанкны статистик